

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, 87-100 Toruń, tel. 0048566522186
e-mail: sekretariat@zawacka.pl www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127 KRS 0000041692

325

TOW „Odwet”

STACHURA
zd. MASZTALERZ
OLGA

1

325

SPIS ZAWARTOSCI TECZKI — STACHURA Olga
z d. Masztalerz

I/1. Relacja ✓ k-3, s.1-3

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie brak

I/1 Relacja

- Relacja dotycząca Olgi Stachurowej spisat J. Burek, Piotrowice 1953, mps, rkps, oryg., k. 2, s. 1-2
- Relacja o niezwiązanej uczestniczce Ruchu Oporu - Olga Stachurowa - sporządziła A. Kowczyńska, [b.d.], mps, kopia, k. 1, s. 3.

Olga STACHUROWA, ur. 22.10.1911 r. w Karwinie, z rodziny górniczej. Pracowała razem z mężem w organizacji podziemnej Siły Zbrojne Polski zorg. przez por. mgr Józ. Korola, później z tajną organizacją wojskową na Zaolziu przez inż. Franciszka Kwaśnickiego. Współpracowała ze szwagrem Józefem Kominkiem, komendantem TOW "Odwet" w obwodzie Karwina.

Razem z mężem słuchała radia zagranicznego, schowanego w piecu. Wiadomości wojskowe z frontu podawała zakonspirowanym Polakom.

Przed wojną ukończyła szkołę ludową i 3 kl. gimnazjum. Była członkinią Macierzy Szkolnej i amatorskiego Koła Teatralnego. Przez kilka lat pracowała jako urzędniczka i ekspedientka.

Od roku 1930 była bez pracy. W czasie okupacji była kurierką w TOW "Odwet". U niej odbywały się tajne zebrania. Ukrywała się u siebie Henryka Ostruszkę i Trelę z Cierlicka.

W 1-szym dniu wojny przed wkroczeniem wojsk hitlerowskich do Karwiny, Ostruszka wypuścił spirytus z rafinerii w Karwinie. Ludzie we wiadrach nosili napój wyskokowy do swych domów, wzburzeni z hitlerowskiego najeźdu, zalewali się alkoholem aż do nieprzytomności. Ostruszka ścigany przez okupanta, uciekł ukrywając się w różnych miejscowościach naszych Beskidów m.in. w Bystrz. Żyje, mieszka w Makowie Podhalańskim.

U niej Kominek pisał rozkazy do swych podkomendnych. Olga nosiła je do podkomendnego Józefa Badury w Górnej Suchej. Współpracowała także z Emilem Dudą z Darkowa. Do niej przynosili kurierzy w termosach zarazki i truciznę, przemycaną z Guberni. U niej przelewano śmiertcionośną ciecz do butelek.

Materiał wybuchowy użyto w akcji sabotażowej w hucie witkowickiej. Podłożył je J. Badura i Borowiec.

Wszystkie te akcje były zdradzone. Gestapo wiedziało o wszystkich tajemnicach TOW "Odwet" w szczególności. Główną winę za zdradę ponosi Kominek ponieważ wszystkie tajemnice podawał swemu współorganizatorowi

7/1/2

TOW niby wielkiemu Polakowi Edw. Gałuszce, ten znów z "ciepłymi" wiadomościami leciał na gestapo, które obserwowało ruchy zakonspirowanych członków. W czasie przesłuchiwań i konfrontacji aresztowani nie przyznawali się do popełnionych czynów. Wtedy gestapo czytało im sprawy o ich przestępczej pracy, niektóre wykonane akcje podawało nawet w szczegółach.

Za nieprzyznawanie się, aresztowani byli niemiłosiernie torturowani i masakrowani.

Olga Stachurowa była aresztowana 18.2.1941 r. Cieszyn-Wrocław-Katowice. Została skazana na karę śmierci przez ścięcie. Egzekucja odbyła się 9.4.1943 r. o godz. 23,6 min., 54 sek. a więc 4 sek po swym mężu. Kat wykonał swoje bestialskie dzieło w 5 sekund.

Zeznania złożyła jej szwagrowka Elżbieta Kupka i Franciszek Kupka.

Piotrowice, dnia 20 lipca 1953 r.

Spisał Józef Burek

*Na podstawie oryginalnego zeznania z KBZH w Katowicach
10/1.1979
Kopie z archiwum*

Janusz M.

Relacja o nieżyjącej uczestniczącej Ruchu Oporu

278
1/1/3

OLGA STACHUROWA

Relacja sporządzona przez

I. Dane osobiste

1. Stachurowa Olga z d. Masztalercz
2. ur. 22 października 1911 w Karwinie - Zaolzie CSRR
3. ojciec Masztalercz, rolnik Frysztat
4. mąż Józef Stachura ur. 1906, stolarz z Karwiny
5. 3 kl. gimn.
6. Elżbieta i Franciszek Kupka - Karwina /szwagier/

II. Okres przedwojenny

1. urzędnicza, ekspedientka, Członkini Macierzy Szkolnej i Koła Teatralnego w Karwinie
2. brak danych

III. Okres okupacji

1. brak danych, żona stolarza
2. od listopada 1939 w sieci ZO inż. Franciszka Kwaśnickiego, inspektorat Cieszyn, Józef Kominek, komendant obwodu ZO Karwina, szwagier Stachurów,
3. praca ZO sieć Kwaśnickiego patrz ZW Janke Śląsk Podziemny str. 38-49.
4. Olga Stachurowa jeździła jako kurierka ZO, w domu w Karwinie odbywały się zebrania obw. Karwina, była ukryta radiostacja zamurowana w piecu. Przywożono materiały dywersyjne z GG.
5. Aresztowana z mężem Józefem 18 lutego 1941. Była więziona i torturowana w Cieszynie, Wrocławiu, Katowicach. Mimo, że gestapo znało w szczególności jej działalność wskutek prowokatorskiej roli medyka Edwarda Gałuszki, bliskiego współpracownika Józefa Kominka, rozebrano dom do fundamentów dla znalezienia radiostacji, od Stachurowej nic nie wydobyto. Do końca okazywała hardą, nieugiętą postawę. Została zgilotyzowana razem z mężem Józefem, w więzieniu katowickim 9 kwietnia 1943 r o godz. 23⁰⁰. Zgineli również aresztowani równocześnie rodzice Olgi Masztalerczowie z Frysztatu.

- Źródła:
1. Życiorys Olgi Stachurowej z KBZM w Katowicach
 2. Relacja ustna Pernakówny Emilii, Chorzów, Dobrodzieńska nr. 25
 3. Z. W. Janke Śląsk Podziemny, W-a 1968 Pax, str. 38-49
 4. Szefer A., Miejsca straceń ludności cywilnej woj. katowickiego SIV katowice, 1969 str. 33.

T. 325

TOW
„Odwet”

STACHURA Olga
z d. Masztalerz

√ Nazwiskowe karty informacyjne

+ Stachura Olga net 275 \$1 Fryderek Żelazna
z d. Maszkalera

C. Ignacego w. 22. X. 1911. Kutwina

akt. Kutwina

zmarł 9. IV. 1943 stracony w
wraz z innymi więźniami
w k. 100

12. Związek: Sioła u. S. C. w Kutwina
st. zamord. por. h

depis A. Karowy m. st. 2.0 Kwiec. .

+ Stachura Olga z d. Masztalera

ARCHIWUM

Elżbiety Zawackiej

poz. 275 / 1/3 ok

data wpływu _____

